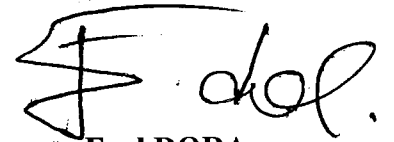

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erol DORA
Mardin Milletvekili

Yazılı ve görsel medyaya sıkça yansıyan haberlerde, Istranca Dağları'ndan doğarak Trakya'nın ortasından Ege Denizi'ne dökülen 280 kilometrelik Ergene Nehri'nin, yapılan temizlik çalışmalarına rağmen simsiyah akmaya ve çevresine zarar vermeye devam ettiği ifade edilmektedir. Nehrin, Uzunköprü İlçesi'nden geçen bölümünde her ay yapılan ölçümler sonucunda 4'ncü sınıf nehir özelliğindeki nehirde 30 mikrogram siyanürün yanı sıra, 10 mikrogram yağ ve gres, 124 mikrogram sülfat ile ağır metaller içerdiği tespit edilmiştir.

Trakya için alternatifsiz bir su kaynağı olan Ergene Nehri içindeki çok kirli kimyasal atıklar, ağır metaller sonucu kanser, çeşitli hastalıklar ile yaşamsal riskler barındırmakta kelimenin tam anlamıyla bölgeye ölüm saçmaktadır. Ağır kimyasal atıklar nedeniyle su adeta simsiyah akarken, içinde artık neredeyse hiçbir canlı türünün de yaşayamadığı Ergene Nehri, Ege Denizi'ni Saroz Körfezini ve dünyayı kirletmektedir.

Bunun yanı sıra Küçük Menderes Nehri'nin, debisine drene edilen sanayi atıkları ve kanalizasyon nedeniyle adeta bir zehir nehrine dönüşmüş durumda olduğu; Kahramanmaraş'ta sanayi kuruluşlarının kimyasal atıklarının arıtılmadan Aksu Çayı'na bırakılması sebebiyle ciddi bir kirlilik yaşandığı; Bursa'nın merkez Yıldırım İlçesi'nde, tarım alanlarının yoğun olduğu Samanlı Mahallesi'ndeki Samanlı Deresi'nin, Gürsu ve Kestel İlçelerindeki tekstil fabrikalarının akıttığı boya nedeniyle renk değiştirdiği; Isparta Organize

Deri Sanayi'nin Sav deresinde yarattığı kirliliği; Balıkesir Gönen Organize Deri Sanayi Bölgesi'nin kirlettiği Gönen Çayını ve Bolu Gerede Organize Deri Sanayi'nin kirlettiği Hacılar Köyü yakınlarından geçen köyün doğal sulak alanının can çekiştiği haberleri de basına yansıyan birkaç örnek niteliğindedir. Medyaya yansıyan bu haberlerin, buz dağının sadece görünen yüzünü işaret ettiğini söylemek gerekmektedir.

Ülkemizde milyonlarca insan, yaşanan bu kirlilikten dolayı kansere varan çok ciddi sağlık sorunları yaşamakta; sosyo-ekonomik ve psikolojik yönden olumsuz etkilenmektedir. Diğer taraftan bu suların kirlenmesinden son derece olumsuz etkilenen hayvanların karşı karşıya bulunduğu durum da ayrıca ele alınması gerekli bir diğer husustur. Bu çevre felaketleri karşısında etkin bir tedbir programı uygulanmayarak Anayasal kurallar, Uluslararası Sözleşmeler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çevre Kanunu gibi hukuksal mevzuat hükümleri çiğnenmiştir. Diğer taraftan vicdani ve ahlaki öğeler dikkate alındığında da yüz binlerce insan, hayvan ve bitkinin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı gasp edilmiştir.

Bu gerekçeyle:

1. Anayasamızda kamu sağlığı ile ilgili ifadeler tartışmaya mahal vermeyecek şekilde açıkken (Any. 17/1 ve 56. Maddeler), Ergene Havzası örneğindeki gibi bu kadar gözler önüne serilmiş bir kamu sağlığı felaketinde ilgili kurumların ve yetkililerin ihmali olduğunu düşünüyor musunuz?
2. 2011 yılında hazırlanan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı'na rağmen artık dalgıçların bile ölüm tehdidi nedeniyle giremediği Ergene Havzası için acil olarak hangi tedbirleri almayı düşünüyorsunuz?
3. Ergene Havzası örneğinde yetkililer havzanın tümünde neden sağlık taraması yapmamaktadır, yapmışsa da elde edilen bilgiler neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
4. Etkili bir kamu sağlığı planlaması; bakanlık, valilikler, belediyeler ve sivil toplum örgütlerinin atık su ve katı atıklarla ilgili çalışmalarını işbirliği içerisinde etkin olarak yürütülmesini gerektirir. Bakanlığınızın öncülüğünde *atık su ve katı atıklarla* ilgi olarak mezkûr idare ve STK'lar ile son beş yıl içerisinde yürüttüğü hangi çalışmalar mevcuttur? Hangi çalışmalarda başarıya veya başarısızlığa ulaşılmıştır? Bu çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

5. Çevre felaketinin daha iyi anlaşılması ve yarınlara sağlıklı bilgiler aktarmak adına su kirliliğın sonuçları ve tüm etkilerinin ortaya konulacağı araştırmaların üniversiteler ve bağımsız araştırmacılarla beraber yapılmasının fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?
6. Ülkemizin doğal varlıklarına yönelen rant ve kâr amaçlı saldırıların yaşamımızı yok edecek boyutlarını bilimsel çalışmalarıyla ortaya koymaya çalışan, ortak geleceğimize, toprağımıza, suyumıza sahip çıkmaya çalışan bilim insanlarına ve/veya bağımsız araştırmacılara yönelik, bakanlığınız hangi kolaylaştırıcı, destekleyici çalışmaları yürütmektedir, hangi tedbirleri almaktadır?
7. Ergene Havzası örneğindeki gibi yıllardır ürün, toprak, su kaybına ve en önemlisi de yaşam kaybına mal olan çevre felaketlerinden, felaketin yaşandığı sahada faaliyet yürüten Hidroelektrik Santral (HES) şirketleri ve/veya sanayi fabrikalarının sorumlu olduğunu düşünüyor musunuz? Bu bağlamda ulusal mevzuatımızın ilgilileri cezalandırmak ve/veya etkin idari tedbirleri almak hususunda yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
8. Dünya üzerinde su bilimcilerin ortak kanısı en değerli suyun yer altı suyu olduğu yönündedir. Yeraltı sularının kullanımı ve halkın içme sularının geleceği konularında bakanlığınız bünyesinde hangi çalışmalar yürütölmektedir ve nasıl bir planlama yapılmıştır?
9. Kamuoyunu ve bilhassa geleceğimizin teminatı çocuklarımızı, gençlerimizi yaşanan çevre felaketleri ve bu felaketlerin olası sonuçları bağlamında aydınlatmak, bilgilendirmek ve farkındalıklarını artırmak hususunda hangi çalışmaları yürütöyorsunuz? Bu çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?